

Katedra filosofie a religionistiky

Posudek vedoucího diplomové práce

Jméno studenta: Bc. Kristýna Kučerová

Název práce: Smrtná část duše v Platónově Timaiu

Jméno vedoucího práce: Ondřej Sikora, Ph.D.

Jméno oponenta: Ondřej Krása, Ph.D.

I. Formální kritéria	ano	zčásti	ne
1. Cíl práce je zformulován a odpovídá zadání a názvu práce.	x		
2. Metody využití autorem jsou adekvátní vzhledem k cíli práce a tématu.		x	
3. Struktura práce je logická a odpovídá zvolenému tématu.	x		
4. Závěr shrnuje dosažené poznatky a formuluje přínos k řešení problému.		x	
5. Autor nic podstatného neopomenul (zadání, obsah, úvod, pojednání, závěr, resumé v češtině a cizím jazyce)	x		

Slovní ohodnocení

II. Obsahová kritéria	ano	zčásti	ne
1. Práce prokazuje porozumění autora problematice.	x		
2. Opírá se o relevantní prameny a literaturu .	x		
3. Adekvátním způsobem s nimi pracuje.		x	
4. Zpracování vykazuje rysy vlastního přínosu.		x	

Slovní ohodnocení

III. Jazyková kritéria

	ano	zčásti	ne
1. Práce je bez gramatických a stylistických chyb .		x	
2. Práce je psána kultivovaným odborným jazykem .		x	
3. Student zvládl a rozumí terminologii oboru a tématu, jímž se zabývá.	x		
4. Student pracuje správně s odkazy a citacemi , odlišuje parafráze a vlastní myšlenky.		x	
5. Práce je vybavena vhodně (ve shodě s charakterem zvoleného tématu) doplňky textu (obrazové přílohy apod.)			

Slovní ohodnocení

Diplomová práce Kristýny Kučerové je věnována zajímavému a náročnému tématu, kterým je motiv smrtelné části duše v Platónově dialogu *Timaios*. Obvykle je Platón vykládán jako zastánce nesmrtelné psyché a v hledáčku pozornosti se ocitají metafyzické argumenty z *Faidóna* či *Faidra*. Práce kolegyně Kučerové volí zajímavější cestu, totiž, položit si otázku, co vlastně znamená smrtelná část duše, o níž se hovoří v dialogu *Timaios*. Takto se z jakéhosi „zadního schodiště“ dostávají na přetřes rovněž centrální a v čemsi již omšelé otázky týkající se nesmrtelnosti a dalších charakteristik duše jako takové. Nutno zároveň říci, že téma je značně obtížné, neboť *Timaios*, jak známo, představuje velice náročný metaforický labyrint, jehož úspěšné zdolání předpokládá vynaložení značné práce nejen při četbě samotného dialogu, ale také při snaze recipovat vybrané interpretační přístupy. V tomto smyslu úsilí kolegyně Kučerové zůstává kdesi na půli cesty.

Práce je členěna do pěti logicky uspořádaných kapitol, v nichž dochází k postupnému zužování záběru a rostoucí koncentraci na klíčovou otázku, totiž, co vlastně je smrtelná část duše. Kapitola věnovaná duši u Platóna začíná důležitým motivem „předplatónské duše“, u nějž je využita práce R. Chlupa. Homérské pasáže v této kapitole působí poněkud nadbytečně. Následuje stručné nastínění motivu duše v dialozích *Faidón* a *Faidros* s řadou důležitých otázek – v této souvislosti vyznívá *Timaios* jako dialog, který má na otevřené otázky přinést žádoucí odpovědi. Na jedné straně se ke srovnávacím otázkám autorka v závěru práce již nevrací, na druhé však platí, že se jí daří pojmenovat i deficientní rozměr *Timaia*, kterým je – oproti *Faidru* – absentující význam lidské vzájemnosti a vztahovosti.

Druhá kapitola věnovaná struktuře dialogu představuje důležité hermeneutické motivy, nicméně ty jsou pouze naznačeny, a to ne zcela dostatečně. Chybí např. srozumitelné vyjádření toho, jak vlastně čte dialog Cornford. Kapitola o duši světa je následována čtvrtou kapitolou, v níž je poměrně zevrubně líčena geneze, strukturace a funkce lidské duše. Kapitola je silně popisná, s přiblížením oněch zvláštních psychologicko-fyziologických výkladů morku, mozku, jater atd. Důležitá je zmínka ohledně hierarchie nejen částí lidské duše, ale celkově duší v rámci kosmu. Čtenář zde nalezne velice důležité pasáže, jako např. tuto na str. 35: „Protože je smrtelná část duše závislá na existenci tělesné schránky, může být stvořena až po vzniku této schránky a zároveň uvnitř ní, nikoli tedy nezávisle na ní a mimo ni. Smrtelná část duše tedy v tomto smyslu není samostatnou ani autonomní jednotkou, nemá dokonce ani

svou vlastní substanci, její části jsou vázány na lidské orgány. Otázkou je, jestli tato smrtelná duše je vůbec něčím.“

Některé pasáže jsou problematické, např. na str. 38: „v moderní filosofii by mohly představovat jakési čakry“. Paralela je zajímavá, ale nelze mluvit o „moderní filosofii“. Klíčová pátá kapitola pak představuje diskusi s důrazem na čtyři otázky. Jednotlivá diskutovaná stanoviska lze považovat za relevantní a jejich představení je dostatečné. Na čem by bylo záhodno více zapracovat je samotný závěr, k němuž se autorka na základě představené diskuse dopracovává. Zde by bylo vhodné trpělivěji argumentovat – přičemž „argumentovat“ by znamenalo znovu se navracet k detailně probíraným pasážím dialogu a na nich ukazovat, které stanovisko je nedostatečné a proč tomu tak je. Co se týče závěru, nadbytečně působí diskuse charakteristik uvedených R. Chlupem, neboť ty se týkají celkového rázu Platónových textů. Rovněž akcenty závěry jsou formulovány poněkud odlišně oproti hlavnímu textu; co není uspokojivé je práce s motivem „funkce“ a její odmítnutí ve prospěch „části“, která je však chápána jako „pohyb“ – co brání tomu chápat funkci jako pohyb?

Co se týče jazykové stránky, práce je psána poměrně kultivovaným jazykem s nízkým množstvím chyb, nicméně místy je opuštěn akademický jazyk a autorka sklouzává k hovorovému stylu.

Přes uvedené slabiny práce představuje poctivé úsilí o zpracování obtížné, stále žité problematiky, se zajímavými dílčími postřehy, proto ji doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě

- Pokuste se lépe vysvětlit Cornfordovo čtení dialogu *Timaios*.
- V čem spatřujete inspirativní motivy *Timaiá* pro dnešního člověka?
- Proč by funkce nemohla být chápána jako pohyb?

Navržená známka: C

Datum: 22. 1. 2024

Podpis vedoucího práce: Ondřej Sikora, Ph.D.